

ПРИМІТКИ

до фінансової звітності НО «ВПФ «Соціальні гарантії» за 2016 рік

1. Інформація про недержавний пенсійний фонд

Неприбуткова організація «Відкритий пенсійний фонд «Соціальні гарантії» (ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 33617734; місцезнаходження: 79060, м. Львів, вул. Наукова, 7-а), дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи 24.06.2005 р. № 1 415 102 0000 005718, внесена до Державного реєстру фінансових установ згідно з рішенням Держфінпослуг №5138 від 20.12.2005 р. (Свідоцтво серії ПФ №59, реєстраційний номер 12101677).

Найменування недержавного пенсійного фонду:

українською мовою повне: неприбуткова організація «Відкритий пенсійний фонд «Соціальні гарантії»;

українською мовою скорочене: НО «ВПФ «Соціальні гарантії»;

англійською мовою повне: Non - profit «Opened pension fund «Social Guaranties»;

англійською мовою скорочене: NPO «OPF «Social Guaranties».

Вид Фонду – відкритий, тобто це недержавний пенсійний фонд, засновниками якого можуть бути будь-які юридичні особи, крім тих, діяльність яких фінансується за рахунок бюджету України чи місцевих бюджетів.

Згідно із Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» недержавний пенсійний фонд - юридична особа, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), не має на меті одержання прибутку для його наступного отримання засновниками, функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному Законом порядку.

Адміністрування та управління активами НО «ВПФ «Соціальні гарантії» здійснює Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія з управління активами «ОПТИМА – КАПІТАЛ» (ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 32500975; місцезнаходження: 79060, м. Львів, вул. Наукова, 7а, сайт www.optima-c.com.ua, електронна адреса office@optima-c.com.ua, зареєстровано 19.01.2004 р. виконавчим комітетом Львівської міської ради за №19552 та внесено до Державного реєстру фінансових установ рішенням Держфінпослуг №2528 від 12.10.2004 р.) відповідно до договору про адміністрування недержавного пенсійного фонду від 23 січня 2006 року №1 та договору про управління активами недержавного пенсійного фонду від 23 січня 2006 року №1.

ТОВ «КУА «ОПТИМА – КАПІТАЛ» (далі – Компанія) діє на підставі таких ліцензій:

- ліцензія серії АВ № 617838, видана Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку 26.03.2012 року (строк дії ліцензії необмежений) на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами);

- ліцензія серія АБ № 115981, видана Державною комісією з регулювання ринків фінансових 24.04.2008 року (безстрокова) на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

Відомості про юридичних осіб, які є засновниками НО ВПФ «Соціальні гарантії»:

Найменування юридичної особи	Код ЄДРПОУ	Частка у капіталі
ПАТ «НДІ «ПРЕА»	14311407	0%
ТзОВ «Торговий дім «Насіння»	30674952	0%
ТзОВ «Керамікбудсервіс»	31889874	0%
ТзОВ «Граміка»	22599871	0%

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань кінцеві бенефіціарні власники у НО «ВПФ «Соціальні гарантії» відсутні.

На підставі статті 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та у відповідності до Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419, починаючи з 01 січня 2013 року Неприбуткова організація «Відкритий пенсійний фонд «Соціальні гарантії» (далі – Фонд) складає фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), дата переходу - 01 січня 2012 року.

2. Загальна основа формування фінансової звітності

2.1. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Фонду є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Фонду для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Фонду за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції, чинній на 01 січня 2016 року, що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена фінансова звітність Фонду відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з урахуванням змін, внесених РМСБО станом на 01 січня 2016 року, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме: доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Фонду керувалися також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не суперечать вимогам МСФЗ.

2.2. Прийняття нових та переглянуті стандарти, їх вплив на фінансову звітність

В складі МСФЗ, офіційно наведених на веб-сайті Міністерства фінансів України, оприлюднено МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання», який набуває чинності з 01 січня 2016 року, МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ 15 «Дохід за договорами із засновниками», які набувають чинності з 01 січня 2018 року.

Фонд достроково, починаючи із фінансових звітів за період, що закінчується 31 грудня 2015 року, застосовує МСФЗ 9, оскільки застосування МСФЗ раніше дати набуття чинності дозволяється. МСФЗ 9 впроваджує нові вимоги до класифікації та оцінки фінансових активів і

зобов'язань. Тому положення цього стандарту можуть суттєво впливати на фінансову звітність Фонду.

Ціллю МСФЗ 14 є підвищення порівнянності фінансової звітності підприємств, діяльність яких підлягає тарифному регулюванню. Прийнятий Стандарт вступає в силу з 1 січня 2016 року. Оскільки діяльність Фонду не входить до сфери дії МСФЗ 14, запровадження цього стандарту не впливає на фінансову звітність Фонду.

Щорічні удосконалення (зміни) МСФЗ та МСБО, які набули чинності з 2016 року:

№ з/п	Стандарт	Зміни
1	МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»	Перекласифікація активу (або ліквідаційної групи) з категорії «призначені для продажу» в категорію «призначені для розподілу власникам» або навпаки, не змінює суті початкових планів на вибуття. Поправка застосовується перспективно.
2	МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»	Подальша участь має місце, коли компанія продовжує обслуговування переданого фінансового активу і зберігає в довгостроковій перспективі зацікавленість у фінансових результатах, які можна отримати від нього.
	МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»	Подальша участь у фінансових активах має місце у випадках, коли винагорода компанії, яка передала фінансовий актив:
	МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність»	<ul style="list-style-type: none"> • є змінною і залежить від суми надходження грошових потоків за поданим фінансовим активом; чи • є фіксованою, але не сплачується в повному обсязі, якщо у переданого активу погані фінансові результати. <p>Поправку застосовують ретроспективно.</p> <p>У разі застосування вказаний підхід повинен використовуватися для всіх видів інвестицій.</p>
3	МСФЗ 11 «Спільна діяльність»	<p>На практиці застосовувалися різні підходи до обліку придбання частки в спільно контрольованих операціях, які відповідають визначенню бізнесу. Новий підхід згідно з поправкою (за винятками, передбаченими іншими МСФЗ та МСБО):</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінка за справедливою вартістю ідентифікованих активів і зобов'язань; • визнання витрат, пов'язаних з придбанням частки, в якості витрат у звіті про прибутки і збитки в тих періодах, в яких були понесені ці витрати і отримані відповідні послуги; • визнання відкладених податкових активів і відкладених податкових зобов'язань, які виникають під час первісного

		<p>визнання активів або зобов'язань;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визнання гудвілу; • проведення тестування на знецінення одиниці, яка генерує грошові потоки, до якої був віднесений гудвіл (як мінімум щорічно). <p>Поправки до МСФЗ 11 застосовуються перспективно.</p>	
4	МСБО 19 «Виплати працівникам»	<p>Високоякісні корпоративні облигації, які використовуються для визначення ставки дисконтування з метою обліку винагороди працівникам, повинні бути виражені в тій самій валюті, що й пов'язана з ними майбутня винагорода працівникам. Поправки застосовують ретроспективно з початку самого раннього порівняльного періоду, представленого в першій фінансовій звітності, в якій компанія використовувала дану поправку.</p>	
5	МСБО 16 «Основні засоби»	<p>Застосування методу амортизації основних засобів, заснованого на виручці, не допускається</p> <p>Поправки до стандарту застосовується перспективно. При цьому дозволено їх застосування до цієї дати.</p> <p>До сфери застосування МСБО 16 включені плодіві культури, які можуть амортизуватися як основні засоби. Цю поправку в МСБО 16 слід застосовувати ретроспективно.</p>	
6	МСБО 38 «Нематеріальні активи»	<p>Застосування методу амортизації, заснованого на виручці, для нематеріального активу, не є допустимим, за винятком якщо нематеріальний актив виражений як оцінка виручки або коли можна продемонструвати, що виручка і споживання економічних вигід від нематеріального активу надзвичайно взаємопов'язані.</p> <p>Поправки до стандарту застосовуються перспективно.</p>	
	МСБО 27 «Окрема фінансова звітність»	<p>Надана можливість обліку інвестицій в дочірні, спільні та асоційовані підприємства із застосуванням методу участі в капіталі (за МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства») в окремих фінансових звітах. В разі застосування вказаний підхід повинен використовуватися для всіх видів інвестицій.</p> <p>Поправка застосовується ретроспективно. Також може використовуватися достроково.</p>	
	МСФЗ «Консолідована	10	<p>Материнське підприємство, яке є інвестиційною організацією, не повинно подавати консолідовані фінансові звіти. Йому слід</p>

фінансова звітність»	оцінювати всі свої дочірні підприємства за справедливою вартістю через прибуток або збиток відповідно до МСФЗ 9.
МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання»	Інвестиційна організація консолідує тільки ті дочірні підприємства, які задовольняють двом критеріям одночасно: <ul style="list-style-type: none"> • дочірнє підприємство не є інвестиційною організацією; • основна мета діяльності дочірнього підприємства - надання послуг, які відносяться до інвестиційної діяльності інвестиційної організації.
МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»	Поправка застосовується ретроспективно.
9 МСБО 1 «Подання фінансової звітності»	<p>Зміни в розкритті інформації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Щодо суттєвості та агрегування (принцип суттєвості застосовується до всіх чотирьох форм фінансової звітності та приміток; слід уникати прикривання суттєвої інформації несуттєвими даними або агрегування істотних статей, що відрізняються за характером або функціями). 2. Щодо розкриття статей Звіту про фінансовий стан та Звіту про прибутки/збитки (деталізація статей за необхідності; запровадження проміжних підсумків (операційного прибутку, прибутку до оподаткування та відсотків тощо); послідовне застосування цих змін). 3. Щодо способу подання проміжних підсумків (складаються із сум, визнаних і оцінених відповідно до МСФЗ; надаються і позначаються таким чином, щоб було зрозуміло, що вони становлять проміжну підсумкову суму; використовуються послідовно; виділяються в менш помітному форматі). 4. Щодо частки в іншому сукупному доході асоційованих та спільних підприємств, які обліковуються за методом участі в капіталі (не будуть чи будуть згодом рекласифіковані в чистий прибуток або збиток). 5. Щодо впорядкування приміток (черговість приміток; перехресні посилання; вилучення прикладів розкриття облікової політики по податках на прибуток і курсових різниць).

Фонд застосував вищезгадані зміни до стандартів у частині, що стосується діяльності фонду.

2.3. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня, складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.

2.4. Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність Фонду підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Фонд не зміг продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

2.5. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня 2016 року.

2.6. Рішення про затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність Фонду затверджена до випуску (з метою оприлюднення) рішенням Ради НО «ВПФ «Соціальні гарантії» 22 лютого 2017 року (протокол № 60).

3. Суттєві положення облікової політики

3.1. Основа оцінки, застосована при складанні фінансової звітності

При складанні фінансової звітності Фонду дотримувались принципу пріоритетності наведених в МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення» базових вимог визнання, оцінки, подання та розкриття інформації у фінансовій звітності над вимогами інших МСБО і МСФЗ. В частині визнання, класифікації та оцінки всіх фінансових інструментів користувалися МСФЗ 9, а з питань зменшення корисності фінансових інструментів, які класифікуються як такі, що оцінюються за амортизованою собівартістю – МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Відповідно до вимог п. 32 МСБО 26 інвестиції Фонду відображаються за справедливою вартістю. Якщо утримуються інвестиції, щодо яких оцінити справедливу вартість неможливо, розкриваються причини, з яких не використовується справедлива вартість.

Відповідно до чинного законодавства в Україні діють виключно недержавні пенсійні фонди, які відносяться до пенсійних програм із встановленими внесками, що відповідає вимогам МСБО 26, який застосовується для фондів усіх видів. Фонд використовує програму пенсійного забезпечення з визначеним внеском, згідно з якою суми, що підлягають виплаті у вигляді пенсійного забезпечення, визначаються відповідно до внесків, сплачених до Фонду, і отриманого на них інвестиційного доходу.

Метою інвестування пенсійних активів є приріст пенсійних коштів для забезпечення прав учасників Фонду щодо отримання ними додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат відповідно до вимог законодавства України про недержавне пенсійне забезпечення.

Інвестиційна політика Фонду полягає в розміщенні його пенсійних активів у найбільш вигідні інструменти фондового ринку з метою отримання максимального інвестиційного доходу при мінімально можливих ризиках, враховуючи кон'юнктуру ринку цінних паперів, ризик вибору контрагента та інші фактори ризику, та керуючись вимогами чинного законодавства.

Інвестиційну стратегію Фонду можна визначити як консервативну. Основний принцип при формуванні портфеля Фонду – «надійність понад усе». Результатом використаної стратегії повинно бути досягнення прибутковості, яка б перекривала інфляційне знецінення пенсійних активів, приносила дохід, достатній для відшкодування витрат Фонду, передбачених чинним законодавством та забезпечувала чистий прибуток учасникам Фонду на рівні, не меншим ніж середні ринкові показники або середні річні прибутки інших пенсійних фондів.

Відповідно до п. 4.1.5 МСФЗ 9, незважаючи на наявність ознак, що могли б вказувати на доречність використання в якості бази оцінки амортизованої собівартості, Фонд повинен при первісному визнанні нескасовно призначити фінансовий актив як такий, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо таке призначення усуває або значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання (яку інколи називають «неузгодженістю обліку»), що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Такі методи оцінки включають використання біржових котирувань або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

3.2. Загальні положення щодо облікових політик

3.2.1. Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані Фондом при складанні та поданні фінансової звітності Фонду. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Облікова політика Фонду розроблена та затверджена Радою пенсійного фонду відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, зокрема МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

У відповідності до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та нормативно-правових актів НКЦПФР, до складу активів пенсійного фонду належать: активи в грошових коштах, у тому числі в іноземній валюті, активи в цінних паперах, інші активи згідно із законодавством.

Активи пенсійного фонду формуються за рахунок внесків до пенсійного фонду (пенсійних внесків) та інших надходжень до фонду.

3.2.2. Інформація про зміни в облікових політиках

Фонд обирає та застосовує облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

3.2.3. Форма та назви фінансових звітів

Перелік та назви форм фінансової звітності Фонду відповідають вимогам, встановленим ІП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

3.2.4. Методи подання інформації у фінансових звітах

Згідно з МСБО 1 у Звіті про сукупний дохід інформація про витрати для потреб аналізу витрат подається за методом функції витрат на підприємстві, коли витрати класифікуються відповідно до їх функцій.

Представлення грошових потоків від діяльності Фонду у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень та грошових виплат формується на підставі облікових записів Фонду.

3.3. Облікові політики щодо фінансових інструментів

3.3.1. Визнання та оцінка фінансових інструментів

Фінансовий інструмент – будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу в одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого суб'єкта господарювання.

Фонд визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку. Дата розрахунку – це дата, коли актив надається Фонду (або Фондом). Облік за датою розрахунку стосується: а) визнання активу на дату його отримання Фондом та б) припинення визнання активу і визнання будь-якого прибутку чи збитку від продажу на дату, коли Фонд його надає (параграф Б 3.1.6 МСФЗ 9), що визначається обліковою політикою Фонду.

Стратегія володіння та роботи із фінансовими інструментами Фонду - це підтримання високого ступеня надійності інвестицій протягом усього терміну інвестування коштів та полягає у наступному:

- купити фінансові активи, щоб їх продати для отримання доходу від перепродажу у вигляді коливань ціни (отримання спекулятивного доходу);
- купити, щоб знизити ризики для забезпечення збалансованого інвестиційного портфелю (диверсифікація ризиків та управління ліквідністю);
- купити, щоб змішати всі вище перелічені цілі в будь-якій комбінації.

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Фонд оцінює їх за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції.

Після первісного визнання фінансовий актив або фінансове зобов'язання оцінюється за справедливою вартістю. Якщо справедливу вартість фінансового активу оцінити неможливо - за амортизованою собівартістю.

Згідно з МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» фінансовий актив – це будь-який актив, що є:

- а) грошовими коштами;
- б) інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- в) контрактним правом:
 - i) отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання, або
 - ii) обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими, або
- г) контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися часними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є:
 - i) непохідним інструментом, за який суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або
 - ii) похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу.

3.3.2. Активи фонду

Грошові кошти та їхні еквіваленти

Грошові кошти складаються з коштів на поточних та депозитних рахунках у банках.

До грошових коштів також прирівнюються кошти, депоновані (блоковані) на торгових рахунках та призначені для покриття операцій купівлі на ринку заявок фондової біржі.

Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Інвестиція визначається зазвичай як еквівалент грошових коштів тільки в разі короткого строку погашення, наприклад, протягом не більше ніж три місяці з дати придбання.

Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводяться у національній валюті, в іноземній валюті та у банківських металах.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості на дату оцінки.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів в іноземній валюті та банківських металах здійснюється у функціональній валюті за офіційним курсом НБУ на дату оцінки. Курсові різниці, які виникають при переоцінці грошових коштів в іноземній валюті та у банківських металах обліковуються як доходи/втрати від операційної курсової різниці.

Депозити (крім депозитів до запитання)

Депозит (вклад) – це грошові кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, або банківські метали, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений строк зберігання чи без зазначення такого строку (під процент або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору.

Первісну оцінку депозиту (як фінансового активу) здійснюють за його справедливою вартістю, яка, як правило, дорівнює його номінальній вартості. Витрати за операцією, навіть якщо вони прямо відносяться до укладання договору про депозит, не включаються в первісну оцінку депозиту, а визнаються витратами періоду.

Подальша оцінка депозитів у національній валюті здійснюється за справедливою вартістю очікуваних грошових потоків.

Подальша оцінка депозитів в іноземній валюті та банківських металах здійснюється у функціональній валюті за офіційним курсом НБУ на дату оцінки. Курсові різниці, які виникають при переоцінці депозитів в іноземній валюті та у банківських металах обліковуються як доходи/втрати від операційної курсової різниці.

Проценти, що підлягають нарахуванню за звітний період відповідно до умов договору банківського вкладу, включаються до складу активів Фонду.

У разі зміни справедливої вартості депозитів, що має місце на звітну дату, такі зміни визначаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

У випадку призначення в банківській установі тимчасової адміністрації або ухвалення НБУ рішення про ліквідацію банківської установи подальша оцінка грошових коштів здійснюється в сумі очікуваних надходжень грошових коштів з урахуванням ймовірності та строку їх повернення. Якщо ймовірності повернення грошових коштів немає, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

Боргові цінні папери

Відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» до складу активів пенсійного фонду в боргових цінних паперах можуть належати облігації, іпотечні іпотечні та ощадні (депозитні) сертифікати.

Боргові цінні папери визнаються у Звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього інструмента.

Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив.

Витрати на придбання боргових цінних паперів, що оцінюються в подальшому за справедливою вартістю, не включаються до їх первісної вартості, а визнаються витратами періоду.

Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю. Ринкова вартість належних Фонду боргових цінних паперів оцінюється за офіційним біржовим курсом організатора торгів на дату оцінки.

Ринкову вартість належних Фонду боргових цінних паперів, що не мають обігу на організованому ринку або щодо яких організатори торгів не встановили біржовий курс, обліковуються за амортизованою собівартістю.

У разі зміни справедливої вартості боргових цінних паперів, що мають місце на звітну дату, такі зміни визначаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

Справедлива вартість боргових цінних паперів, обіг яких зупинено, у тому числі боргових цінних паперів емітентів, які включені до Списку емітентів, що мають ознаки фіктивності, визначається із урахуванням наявності строків відновлення обігу таких цінних паперів, наявності фінансової звітності таких емітентів, результатів їх діяльності, очікування надходження майбутніх економічних вигод.

У разі скасування реєстрації випуску боргових цінних паперів емітентів Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку або за рішенням суду, визнання їх як активу припиняється, а списання відображається у складі збитків звітного періоду.

Інструменти капіталу.

Інструменти капіталу – вид фінансових інструментів, що пов'язані з контрактами на використання пайових інструментів – цінних паперів, що надають право на участь у розподілі прибутку компанії. МСФЗ 9 розглядає акції як інвестиції в інструменти капіталу.

Інструменти капіталу визнаються у Звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього інструмента.

Первісна оцінка інструментів капіталу як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив.

Витрати на придбання інструментів капіталу не включаються до їх первісної вартості, а визнаються витратами періоду.

Інвестиції в інструменти капіталу після первісного визнання оцінюються за справедливою вартістю на дату оцінки. Ринкова вартість належних Фонду боргових цінних паперів оцінюється за офіційним біржовим курсом організатора торгів на дату оцінки.

Оцінка належних Фонду інструментів капіталу, що перебувають у біржовому списку, але не мають обігу на організованому ринку або щодо яких організатори торгів не встановили біржовий курс, здійснюється за останньою балансовою вартістю.

Якщо є підстави вважати, що балансова вартість суттєво відрізняється від справедливої, необхідно визначити справедливу вартість за допомогою інших методів оцінки, або залучити оцінку незалежного оцінювача. Відхилення можуть бути зумовлені значними змінами у фінансовому стані емітента та/або змінами кон'юнктури ринків, на яких емітент здійснює свою діяльність, а також змінами у кон'юктурі фондового ринку.

Інструменти капіталу іноземних емітентів, що перебувають в обігу та пройшли лістинг на одній з провідних іноземних бірж, які відповідають вимогам чинного законодавства, оцінюються за біржовим курсом (ціною закриття біржового торгового дня), визначеним цією біржею на дату оцінки активів (у разі відсутності їх обігу на українських фондових біржах).

Справедлива вартість інструментів капіталу, обіг яких зупинено, у тому числі інструментів капіталу емітентів, які включені до Списку емітентів, що мають ознаки фіктивності, визначається із урахуванням наявності строків відновлення обігу таких цінних паперів, наявності фінансової звітності таких емітентів, результатів їх діяльності, очікування надходження майбутніх економічних вигод.

У разі скасування реєстрації випуску інструментів капіталу Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку або за рішенням суду, визнання їх як активу припиняється, а списання відображається у складі збитків звітного періоду.

Цінні папери, обіг яких на дату оцінки не зупинено та реєстрація випуску яких не скасована, але емітент таких цінних паперів ліквідований та/або був визнаний банкрутом та щодо нього відкрито ліквідаційну процедуру за рішенням суду, оцінюються за нульовою вартістю.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – нерухомість (земля чи будівля, частина будівлі, або їх поєднання), утримувана (власником або орендарем згідно з угодою про фінансову оренду) з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для використання у виробництві чи при постачанні товарів, при наданні послуг чи для адміністративних цілей або продажу в звичайному ході діяльності.

Інвестиційна нерухомість визнається як актив тільки тоді, коли є ймовірність того, що Фонд в майбутньому отримає економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю та собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за її собівартістю. Витрати на операцію включається до первісної оцінки. Амортизація не нараховується.

В подальшому інвестиційна нерухомість оцінюється за справедливою вартістю на дату оцінки із залученням професійного оцінювача.

Прибуток або збиток від зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відноситься на прибуток (збиток) звітного періоду.

Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це фінансовий актив (у більш широкому понятті - фінансовий інструмент), який являє собою контрактне право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання.

Дебіторська заборгованість поділяється на поточну (строк погашення протягом 12 місяців з дати балансу) та непоточну (строк погашення більше 12 місяців з дати балансу).

Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.

Грошові потоки, пов'язані з поточною дебіторською заборгованістю, не дисконтуються, якщо вплив дисконтування є несуттєвим.

Після первісного визнання непоточна дебіторська заборгованість Фонду обліковується амортизованою собівартістю, якщо її справедливу вартість оцінити неможливо.

Різниця між первісною сумою заборгованості та її дисконтованою вартістю на дату припинення заборгованості списується на збиток від первісного визнання активу, з подальшою

амортизацією цієї різниці протягом періоду погашення. Якщо дебіторська заборгованість погашається достроково, то неамортизований залишок різниці відображається у Звіті про сукупний дохід того періоду, в якому відбулося дострокове погашення.

3.3.3. Зобов'язання.

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

- Фонд сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- Фонд не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітного періоду.

Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначенню і критеріям визнання зобов'язань.

Зобов'язання Фонду включають:

- зобов'язання за господарськими операціями з активами Фонду у відповідності до норм Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та інших нормативно-правових актів з питань недержавного пенсійного забезпечення, та оплати яких можна здійснювати за рахунок коштів Фонду;

- зобов'язання щодо оплати послуг особам, що здійснюють обслуговування Фонду на підставі укладених договорів;

- зобов'язання за нарахованими та не виплаченими пенсійними виплатами, за договорами виплати пенсій на визначений строк, за переказом коштів до іншого недержавного пенсійного фонду, страхової компанії, на пенсійні депозитні рахунки в банківських установах відповідно до поданих заяв та договорів у випадках, визначених законодавством з питань недержавного пенсійного забезпечення;

- інші зобов'язання відповідно до умов договорів та законодавства з питань недержавного пенсійного забезпечення.

3.4. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності

3.4.1 Доходи та витрати

Доходи та витрати визнаються за методом нарахування.

Дохід – це збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення чистих активів, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів Фонду визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

а) Фонд передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційну нерухомість або інші активи;

б) за Фондом не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, як правило, пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;

в) суму доходу можна достовірно оцінити;

г) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дохід, який виникає в результаті використання третіми сторонами активів Фонду, що приносять відсотки та дивіденди, має визнаватися на такій основі:

а) ставка відсотка – це ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до його балансової вартості. При розміщенні депозитів на звичайних умовах ефективна ставка відсотка відповідає номінальній.

б) дивіденди мають визнаватися, коли встановлюється право Фонду на їх отримання.

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

Витрати операційної діяльності, що не пов'язані із отриманням доходу та не надають майбутніх економічних вигід, негайно визнаються у Звіті про сукупний дохід.

3.4.2. Умовні зобов'язання та активи.

Фонд не визнає умовні зобов'язання та умовні активи в Звіті про фінансовий стан.

4. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

4.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Фонд здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у Звіті про фінансовий стан.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вихідні дані
Грошові кошти та їх еквіваленти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Депозити (крім депозитів до вилучення)	Первісна оцінка депозиту здійснюється за його справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює його номінальній вартості.	Дохідний (дисконтування грошових потоків)	Ставки за депозитами, ефективні ставки за депозитними договорами

	Подальша оцінка депозитів у національній валюті здійснюється за справедливою вартістю очікуваних грошових потоків		
Боргові цінні папери	Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю.	Ринковий, дохідний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, котирування аналогічних боргових цінних паперів, дисконтвані потоки грошових коштів
Інструменти капіталу	Первісна оцінка інструментів капіталу здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка інструментів капіталу здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, витратний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовується остання балансова вартість, ціни закриття біржового торгового дня
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

4.2. Вплив використання закритих вхідних даних (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості на прибуток або збиток

Використання закритих вхідних даних (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості на прибуток або збиток в 2016 р. не було.

4.3. Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості, тис. грн.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	1-й рівень			2-й рівень			Усього		
	(ті, що мають котирування, та спостережувані)			(ті, що не мають котирувань, але спостережувані)					
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Депозити	-			2 407	1 754	1 539	2 407	1 754	1 539
Поточна дебіторська заборгованість	-			58	24	33	58	24	33
Фінансові інвестиції	-	1 939	1 690	2 464	171	308	2 464	2 110	1 998
Зобов'язання				16	13	12	16	13	12

4.4. *Переміщення між 1-м та 2-м рівнями ієрархії справедливої вартості*

У 2016 році переміщень між рівнями ієрархії не було. У попередньому 2015 році цінні папери Фонду, які обліковуються у складі фінансових інвестицій у сумі 2 тис. грн., були переведені з 1-го рівня ієрархії до 2-го рівня. Причина переведення полягає у відсутності лістингу зазначених цінних паперів на фондовій біржі. У 2014 році переміщень між рівнями ієрархії не було.

5. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у фінансових звітах

5.1. Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції станом на 31.12.2016 року оцінені за амортизованою собівартістю через відсутність біржовий курсу.

Довгострокові фінансові інвестиції (рядок 1035 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2016		На 31.12.2015		На 31.12.2014	
1 874, з них:		1 185, з них:		1 329, з них:	
ОВДП	1 874	ОВДП	1 185	ОВДП	1 021
Облігації українських емітентів	0	Облігації українських емітентів	0	Облігації українських емітентів	306
акції українських емітентів	0	акції українських емітентів	0	акції українських емітентів	2

Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2016		На 31.12.2015		На 31.12.2014	
ОВДП		ОВДП		ОВДП	
590		925		669	

5.2. Гроші та їх еквіваленти (рядок 1165 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2016		На 31.12.2015		На 31.12.2014	
2 414, з них:		1 762, з них:		1 539, з них:	
Поточний рахунок	7	Поточний рахунок	8	Поточний рахунок	0
Депозитні рахунки	2 407	Депозитні рахунки	1 754	Депозитні рахунки	1 539

Процентні ставки по депозитним договорам на 31.12.2016 р.:

Сума депозиту, тис. грн.	% в рік
150	19,25
407	18,60
450	17,00
73	18,00
51	17,25
377	18,00
411	17,00
434	17,91
54	17,25

5.3. Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів (рядок 1140 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2016	На 31.12.2015	На 31.12.2014
Проценти за депозитами	Проценти за депозитами	Проценти за депозитами
58	24	33

5.4. Інші поточні зобов'язання Фонду (рядок 1690 Балансу), тис. грн. (відображені за сумою погашення).

Стаття зобов'язань	На 31.12.2016	На 31.12.2015	На 31.12.2014
Винагорода за управління активами	12	10	9
Винагорода за адміністрування	2	1	1
Винагорода зберігача	2	2	2
РАЗОМ	16	13	12

5.5. Чиста вартість активів (ЧВА) Фонду (рядок 1800 Балансу) та валюта Балансу, тис. грн.

ЧВА на 31.12.2016	ЧВА на 31.12.2015	ЧВА на 31.12.2014
4 920	3 883	3 558

Валюта Балансу Фонду на кінець звітнього періоду – 4 936 тис. грн., на початок звітнього періоду - 3 896 тис. грн. Валюта Балансу Фонду на початок попереднього звітнього періоду складає 3 570 тис. грн., на кінець попереднього звітнього періоду – 3 896 тис. грн.

5.6. Доходи

Інші операційні доходи (рядок 2120 Звіту про сукупний дохід).

У 2016 році в активах Фонду знаходились валютні ОВДП, за якими було отримано проценти в сумі 1 тис. дол. США, що були продані на міжбанківському валютному ринку. Дохід від курсової різниці після вирахування втрат від курсової різниці відображено в сумі 1 тис. грн. в рядку 2120 форми 2.

Інші фінансові доходи (рядок 2220 Звіту про сукупний дохід), тис. грн.

2016 р.	2015 р.	2014 р.
Проценти за депозитами та облігаціями	Проценти за депозитами та облігаціями	Проценти за депозитами та облігаціями
699	600	465

Інші доходи (рядок 2240 Звіту про сукупний дохід), тис. грн.

2016 р.	2015 р.	2014 р.
425, з них	618, з них	4 060, з них
Дохід від реалізації фінансових інвестицій 0	Дохід від реалізації фінансових інвестицій 300	Дохід від реалізації фінансових інвестицій 3 643
Дохід від оцінки 425	Дохід від оцінки 318	Дохід від оцінки 417

5.7. Витрати

Адміністративні витрати (рядок 2130 Звіту про сукупний дохід) включають витрати, понесені у відповідності до укладених договорів та законодавства України на сплату послуг адміністратора та управителя Фонду, зберігача, торговця цінними паперами та витрат на обов'язковий аудит фінансової звітності. За звітний період адміністративні витрати складають 186 тис. грн., за попередній рік - 158 тис. грн., за рік, що передує попередньому року, - 146 тис. грн.

Інші витрати (рядок 2270 Звіту про сукупний дохід), тис. грн.

Стаття витрат	2016 р.	2015 р.	2014 р.
Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	-	314	3 690
Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій	248	197	253
Інші витрати діяльності	-	327	309
РАЗОМ	248	838	4 252

5.8. Прибуток

Прибуток (рядок 2350 Звіту про сукупний дохід) від усіх видів діяльності в поточному періоді склав 691 тис. грн., в попередньому – 222 тис. грн., за рік що передує попередньому року, - 127 тис. грн.

У Звіті про власний капітал відсутня окрема стаття для специфічної операції розподілу на індивідуальні пенсійні рахунки учасників Фонду, тому використання прибутку в сумі 691 тис. грн. показано в статті «Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів». На нашу думку, ця стаття звіту найкраще підходить за суттю.

5.9. Рух пенсійних коштів

Протягом 2016 року до Фонду поступило 402 тис. грн. пенсійних внесків, у тому числі 382 тис. грн. від вкладників Фонду, та 20 тис. грн. переведено з інших недержавних пенсійних фондів.

Для порівняння: в 2015 року до Фонду поступило 270 тис. грн. пенсійних внесків, в тому числі 215 тис. грн. від вкладників Фонду, та 55 тис. грн. переведено з інших недержавних пенсійних фондів, а в 2014 році до Фонду поступило 208 тис. грн. пенсійних внесків, в тому числі 195 тис. грн. від вкладників Фонду, та 13 тис. грн. переведено з інших недержавних пенсійних фондів.

За звітний період Фонд здійснив переведення пенсійних коштів в інші недержавні пенсійні фонди в сумі 9 тис. грн., виплатив спадок - 26 тис. грн. та здійснив пенсійні виплати учасникам на суму 21 тис. грн. У попередньому році переведення пенсійних коштів в інші недержавні пенсійні фонди склало 5 тис. грн., пенсійні виплати учасникам - 162 тис. грн.; за рік що передує попередньому року, переведення пенсійних коштів в інші недержавні пенсійні фонди склало 83 тис. грн., пенсійні виплати учасникам - 82 тис. грн.

6. Розкриття іншої інформації

6.1. Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів

Внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалась на дату балансу, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Фонду.

Ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Фонду.

6.2 Розкриття інформації про пов'язані сторони

У відповідності до абзацу v) п. 9 МСБО 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони» Фонд як суб'єкт господарювання, що звітує, може бути прирівняний до програми виплат і тоді працедавці-спонсори є пов'язаними з ним сторонами.

Протягом 2014-2016 років єдиним працедавцем-спонсором (пов'язаною стороною) було ТОВ «Торговий дім «Насіння» як засновник та вкладник Фонду. У 2016 році ТОВ «Торговий дім «Насіння» сплатило пенсійні внески на користь своїх співробітників в сумі 355 тис. грн. (0.93% всіх отриманих Фондом пенсійних внесків).

6.3. Цілі та політики управління фінансовими ризиками

Організацію системи управління ризиками Фонду здійснює Компанія з управління активами відповідно до інвестиційної декларації пенсійного фонду та укладеного договору про управління активами. При цьому Компанія дотримується внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів;

Основними цілями Компанії при управлінні ризиками Фонду є:

- забезпечення реалізації стратегії розвитку Фонду;
- своєчасна адаптація Фонду та Компанії до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі;
- забезпечення ефективного функціонування Фонду;
- забезпечення інтересів учасників Фонду.

Управління ризиками – це неперервний процес, у ході якого Компанія виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, контролює ризикові позиції Фонду та Компанії, враховуючи взаємозв'язки між різними групами та категоріями (видами) ризиків, а також здійснює моніторинг ризиків Фонду та власного рівня ризику Компанії.

Ризики, на які наражаються Фонд та Компанія, виникають на основі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Значна частина зовнішніх факторів перебуває за межами контролю з боку Компанії, тому Компанія не може мати повної впевненості щодо часу виникнення та наслідків можливих майбутніх подій, які можуть вплинути на її діяльність та результати Фонду.

Система управління ризиками Компанії покликана ідентифікувати зовнішні фактори та мінімізувати (оптимізувати) можливий вплив відповідних ризиків на Фонд та Компанію, а також забезпечити мінімізацію ризиків, що можуть виникнути під впливом внутрішніх факторів Компанії.

До основних ризиків, на які наражається Фонд у процесі діяльності, належать:

1) системний ризик – це ризик, пов'язаний зі станом і динамікою розвитку економіки загалом, що певною мірою відбивається на дохідності всіх без винятку цінних паперів та фінансових інструментів, що обертаються на ринку цінних паперів та інших фінансових ринках, спричинені кон'юктурою та особливостями фінансового ринку;

На наше переконання, цей вид ризику мав суттєві негативні наслідки протягом останніх років і залишається суттєвим на наступні періоди;

2) кредитний ризик – це ризик збитків в результаті неспроможності будь-якої особи, що є стороною за договором з Фондом – емітента облігацій чи будь-якого дебітора – виконати взяті на себе зобов'язання за таким договором, у тому числі ризик недобросовісності контрагента;

індивідуальний кредитний ризик – ризик щодо окремого контрагента – емітента цінних паперів, придбаних у портфель Фонду, чи дебітора за іншими активами Фонду;

портфельний кредитний ризик – ризик за всіма наявними у портфелі Фонду активами, яким притаманний кредитний ризик (операції з цінними паперами, портфель депозитів, дебіторської заборгованості тощо).

Враховуючи події останніх років, ми припускаємо ймовірність настання ризикової події за індивідуальним кредитним ризиком, щодо окремих недержавних вітчизняних банків. Для зниження наслідків настання таких подій ліміт розміщення активів в одному банку не перевищує 10%.

Ми виключаємо ризик недобросовісності контрагента враховуючи те, що депозитні договори укладаються з ліцензованими НБУ банківськими установами, а купівля-продаж цінних паперів здійснюється виключно на біржі за принципом поставки проти оплати. Також очікуємо низьку вірогідність кредитного ризику щодо державних цінних паперів, депозитів, що розміщені в державних банках та банках з іноземним капіталом;

3) ринковий ціновий ризик – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін у цінах (ринковій вартості) цінних паперів або інших фінансових інструментів, які придбаються у портфелі Фонду;

Ми вважаємо рівень загрози виникнення цього виду ризику незначним у зв'язку з тим, що 49% активів Фонду вкладено в облігації внутрішньої державної позики (в т.ч. 24% - валютні), 50% - у банківські депозити;

4) ризик процентних ставок – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін процентних ставок (кривих доходності) фінансових інструментів, які придбаються в активи Фонду.

За нашим переконанням, ймовірна зміна показника ризику процентних ставок протягом наступного періоду, яка може бути обумовлена впливом системного ризику;

5) валютний ризик – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін співвідношення вартості валют (валютних курсів), у яких виражені фінансові інструменти в активах Фонду.

В активах Фонду знаходяться облігації внутрішньої державної позики на загальну суму 2 464 тис. грн. У державному бюджеті на 2017 рік прогнозовано незначне збільшення курсу гривні до 27,2 грн. за долар. Виходячі з загальної економічної ситуації в Україні, верогідність отримання збитків від знецінення валютних активів дуже мала;

6) ризик ліквідності – це ризик збитків, який виникає в результаті неспроможності реалізації Компанією своїх функцій щодо забезпечення виконання фінансових зобов'язань Фонду при настанні строку їх погашення, без значних збитків.

Ймовірності настання ризикової події мінімальна у зв'язку з тим що 50% активів Фонду знаходяться у вигляді строкових вкладів на депозитних рахунках в банках, за якими щомісяця виплачуються відсотки та/або настає термін їх повернення.

Структура портфелю депозитів станом на 31.12.2016 р. за строком повернення:

Вид активу	Сума, тис. грн.	Частка в активах Фонду, %	Дата повернення депозиту
Банківський депозит	557,00	11%	Січ. 17
Банківський депозит	450,00	9%	Лют. 17
Банківський депозит	501,00	10%	Бер. 17
Банківський депозит	845,00	17%	Квіт. 17
Банківський депозит	54,00	1%	Черв. 17

7) правовий ризик – це ризик збитків, який виникає у зв'язку зі зміною законодавства та нормативно-правових актів, які регулюють діяльність з управління активами та суміжні питання, що може негативно вплинути на результати Фонду;

8) операційний ризик – це ризик фінансових втрат для Компанії та Фонду в результаті неадекватності або збоїв у системах Компанії у таких сферах, як корпоративне управління, внутрішній контроль, інформаційні технології або в інших операційних системах, необхідних для провадження діяльності Компанії, через помилки, шахрайство, неналежне (неякісне) або несвоєчасне виконання чи невиконання посадових обов'язків працівниками Компанії; несанкціонований доступ до комп'ютерних мереж Компанії або внаслідок інших непередбачених подій, таких як пожежа, перебої з електропостачанням або інші форс-мажорні обставини.

Процедури та механізми управління ризиками включає такі етапи: виявлення (ідентифікація) ризиків, кількісний та якісний аналіз і вимірювання ризиків, оцінка ризиків та організація управління ризиками (у тому числі планування і організаційно-технологічне забезпечення реакції на ризики), контроль ризиків, моніторинг управління ризиками.

Виявлення (ідентифікація) ризиків – встановлення джерел і причин ризиків, визначення подій та факторів (внутрішніх та/або зовнішніх), які можуть істотно вплинути на результати Фонду.

Кількісний та якісний аналіз і вимірювання ризиків – вимірювання (за можливості) або якісна характеристика та аналіз ризиків з точки зору можливих наслідків їх реалізації з урахуванням імовірності їх настання та величини (розміру) потенційних збитків.

Аналіз ризиків охоплює всі продукти, послуги та процеси професійної діяльності Компанії та Фонду і передбачає як якісну оцінку відповідних ризиків, так і вимірювання їх кількісних параметрів (у разі можливості):

кількісна оцінка ризику – процес встановлення характеристик ризику з використанням математичної моделі; полягає у визначенні числового значення ризику;

якісна оцінка ризику – процес виявлення джерел і причин виникнення ризику та його характеристик шляхом суб'єктивної (експертної) оцінки; полягає у визначенні принципового ступеня небезпеки ризику і виділення факторів, що впливають на рівень ризику.

Оцінка ризиків і планування реакції на ризики – визначення впливу наслідків реалізації ризиків на Фонд, визначення допустимих меж (лімітів) та/або критеріїв відповідності для кожного виду ризику.

Компанія може використовувати такі методи оцінки ризиків Фонду:

статистичні (історичні) методи – полягають у визначенні рівня загрози втрат від ризику залежно від ступеня ймовірності його виникнення шляхом побудови математичних моделей на основі історичних даних;

експертні методи – базуються на суб'єктивній оцінці розмірів можливих фінансових результатів окремими експертами (консультантами, спеціалістами з окремих питань); застосовується у випадку, коли отримати необхідний масив статистичної інформації з якихось причин неможливо або якщо аналогів такого розвитку подій ще не було; не передбачає математичного підтвердження оптимальності рішень;

аналогові методи – полягають у використанні даних про розвиток аналогічних видів діяльності, продуктів (фондів), компаній у минулому; можуть використовуватися звітні документи Компанії за попередні періоди, відкрита інформація базах даних звітності та у ЗМІ.

Оцінювання ризику передбачає формування узагальненого висновку щодо:

вірогідності (ймовірності) настання ризикової події;

рівня загрози виникнення ризику та масштабу (обсягу) його можливих негативних наслідків (збитків), які можуть вплинути на виконання зобов'язань Компанії та/або фондів і

визначаються такими якісними термінами як «катастрофічний», «високий», «значний», «середній», «низький», «незначний» тощо;

визначення напряму ризику – ймовірна зміна показника ризику протягом наступного періоду.

6.4. Вплив інфляції на монетарні статті

Фонд прийняв рішення не проводити перерахунок фінансової звітності за 2016 рік згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

Кумулятивний рівень інфляції за трирічний період згідно з офіційними даними Державної служби статистики України, включаючи 2014, 2015 та 2016 роки, склав 101,18%. Це створило передумови для виникнення питання необхідності проведення перерахунку фінансової звітності згідно з МСБО 29 за 2016 рік та аналізу критеріїв, які характеризують показник гіперінфляції та передбачені у параграфі 3 МСБО 29, а саме:

а) основна маса населення віддає перевагу збереженню своїх цінностей у формі немонетарних активів або у відносно стабільній іноземній валюті. Суми, утримувані в національній валюті, негайно інвестуються для збереження купівельної спроможності;

б) основна маса населення розглядає грошові суми не в національній грошовій одиниці, а у відносно стабільній іноземній валюті. Ціни можуть також наводитися в цій валюті;

в) продаж та придбання на умовах відстрочки платежу здійснюється за цінами, які компенсують очікувану втрату купівельної спроможності протягом періоду відстрочки платежу, навіть якщо цей строк є коротким;

г) відсоткові ставки, заробітна плата та ціни індексуються згідно індексу цін;

г) кумулятивний рівень інфляції за трирічний період наближається до 100% або перевищує цей рівень.

Якщо ж врахувати додаткові характеристики, то важливим фактором є динаміка змін рівня інфляції. Так, рівень інфляції у 2015 році склав 43,3%, а в 2016 році – 12,4%. Така динаміка може бути аргументом для судження щодо невикористання норм МСБО 29 на тій підставі, що економіка України з 2016 року почала виходити зі стану глибоких інфляційних процесів.

Так, згідно з інфляційним звітом НБУ прогноз щодо інфляції на 2017 рік становить 9,1%, а на 2018 рік - 6%.

Проаналізувавши інші критерії, слід зазначити, що за показниками наведеними у підпунктах в) і г) параграфа 3 МСБО 29, економічний стан в Україні не відповідає ситуації, що характеризується гіперінфляцією. Швидке сповільнення інфляції у 2016 році дозволило НБУ понизити облікову ставку 6 разів протягом року – із 22 до 14% річних. Як наслідок, у 2016 році спостерігалось зниження відсоткових ставок за депозитами. Крім цього, індекс заробітної плати у 2016 році у лютому, червні, липні та серпні складав менше 100%. Також не можна стверджувати, що продаж та придбання на умовах відстрочки платежу здійснюється за цінами, які компенсують очікувану втрату купівельної спроможності протягом періоду відстрочки платежу, тим паче, якщо цей строк є коротким.

Якісні макроекономічні показники підтверджують висновок, що Україна не є гіперінфляційною країною, але потребує уваги і подальшого контролю на предмет застосування МСБО 29. Тому коригування статей фінансової звітності на індекс інфляції відповідно до МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» не проводилося.

6.5. Події після дати балансу

НКЦПФР своїм Розпорядженням від 24 січня 2017 р. № 07-КФ-С-О скасувала реєстрацію випуску облігацій ТОВ «Караван» у зв'язку із визнанням ТОВ «КАРАВАН» банкрутом. Тому 25 січня 2017 року списано з обліку Фонду облігацій серії «А» ТОВ «Караван», які з 2012 року вже були оцінені в нуль. Ця подія не вплинула на вартість чистих активів Фонду.

Голова Ради фонду

Handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Myron G. B.

Мирон Г. Б.

Генеральний директор

Handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Kachan S.A.

Качан С.А.

Головний бухгалтер

Кухар Т.М.